

гіподинамію, через яку різко погіршується здоров'я громадян. Те ж саме можна сказати й про стимуляцію виробництва продуктів харчування шляхом використання засобів агрохімії, яка інтоксидує харчі і довкілля. Як порушення принципу природовідповідності можна розглядати й державну підтримку процесів гіперурбанізації тощо. Це спонукає замислитися під новим кутом зору над, здавалося, беззаперечними цінностями, якими керується сучасне державне управління. Зміна моделі державного управління при переході від індустріального до постіндустріального суспільства вже добре усвідомлюється як науковцями, так і практиками. Вочевидь на даному етапі розвитку суспільство потребує розвитку державного управління на істотно інших ідеалах та принципах. Державне управління постіндустріальним суспільством, коли науково-технічна оснащеність людини, суспільства й держави стає надзвичайно високою й продовжує зростати, повинно обов'язково керуватися принципом природовідповідності, рахуючись із природою довкілля, антропогенезу та соціогенезу, а ідеалом постіндустріального суспільства повинно стати не суперіндустріальне суспільство із супертехногенним штучним середовищем та життям у кіберпросторі, а ноосферне суспільство й екологічна держава, де природа й високі технології аксіологічно збалансовані.

Підсумовуючи, розвиток екологічної держави потребує активної участі громадян для посилення їх правосвідомості та удосконалення екологічних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Васюта С. І. Радянський екоцид в Україні: історичні витоки, труднощі подолання / С. І. Васюта. – Т.: СМП «Астон», 2000. – 536 с.
2. Дацкевич Н. О. Соціальна відповідальність підприємництва як інструмент боротьби з економічними та екологічними кризами / Н. О. Дацкевич // Бізнес Інформ. – 2014. – № 6. – С. 197-201.
3. Грищенко І. І. Удосконалення державного управління станом навколишнього середовища в екокризовому регіоні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 / І. І. Грищенко. – Донецьк, 2011. – 20 с.

Подп'ятнікова А.Я.

*кандидат наук з державного управління,
провідний фахівець кафедри кримінально-правових дисциплін,
Університет митної справи та фінансів*

РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У РОЗВИТКУ ТРАНЗИТИВНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Формування наукового забезпечення розвитку транзитивного простору потребує застосування сучасних методологічних підходів як основопологаючого фактора для досягнення бажаних показників розвитку та забезпечення прискореного темпу трансформаційних перетворень.

Водночас глобалізація, інтернаціоналізація та кооперація впливають на процес змін, обумовлюючи потребу застосування сучасного наукового

забезпечення, формування якого є важливою актуальною науковою та практичною задачею. Подібна ситуація потребує формування методологічного забезпечення для розвитку транзитивного простору України у контексті європейських перетворень. Саме вибір науково обґрунтованих способів впливу забезпечить прогнозованість розвитку транзитивної України.

Вітчизняні та зарубіжні науковці, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, С. Кравченко, П. Надолішній, Ю. Сурмін, Л. Шкляр здійснили вагомий внесок у розвиток методології державного управління. Науковці досліджують розвиток транзитивного простору у юридичному напрямі Л. Матвєєва (транзитивний простір та транзитивна держава), історичному В. Абакумова (транзитивне суспільство), соціологічному Л. Катаєв (транзитивне суспільство), у державно-управлінському аспекті В. Бардаков (транзитивна парадигма). Проте проблема створення методології державного управління розвитку транзитивного простору потребує ретельного дослідження для визначення її сутності та складових, оскільки їх розуміння забезпечить досягнення Україною найкращих показників за всіма напрямками.

Розвиток транзитивного простору здійснюється за певними правилами, тенденціями, закономірностями, правильне застосування яких забезпечить його довгостроковий розвиток та досягнення європейських стандартів життя. Важливу роль у цьому процесі відіграють заходи, що вживає держава для його розвитку, прийняття нових нормативно-правових актів та удосконалення діючих, запровадження інноваційних підходів у державному стані, імплементація європейських інструментів для поліпшення економічного та фінансового становища в країні. На ефективне використання транзитивного простору впливає наявність науково обґрунтованих принципів, норм, теорій, методів, ефективне застосування якого забезпечить розуміння особливостей його розвитку та сприятиме оптимальному вибору державою заходів впливу. Це актуалізує потребу дослідження методологічного забезпечення розвитку транзитивного простору України.

У нашій країні методологія державного управління є відносно молодого науковою розвідкою, що пов'язано з формуванням державності та її становленням як самостійного учасника міжнародних відносин, що актуалізує потребу її удосконалення. Розпочинаючи з 1991 року українське методологічне забезпечення формувалося за рахунок запозичення найкращого зарубіжного досвіду та його адаптації в нашій державі.

Методологія державного управління розвитку транзитивного простору України представляє собою систему, що складається із чітко визначених принципів, категорій, норм, цінностей, парадигм, теорій, методів, що мають специфічне цільове призначення, пов'язане із забезпеченням пізнавальної та практичної діяльності [1, с. 105]. Дослідження принципів, категорій, норм, цінностей, парадигм, теорій та методів забезпечить розуміння особливостей та сприятиме створенню концептуальної моделі його розвитку, тому розвиток методології державного управління потребує вивчення кожної її складової.

Принципами державного управління розвитку транзитивного простору є початкові положення, запровадження та реалізація яких забезпечать

довгостроковий розвиток держави. Основними принципами його розвитку мають стати принципи наукової обґрунтованості, системності, відповідальності, соціального благополуччя.

Важливою умовою формування методології розвитку транзитивного простору є формування понятійно-категоріального апарату. Такими категоріями у контексті нашого дослідження є «транзитивний простір» «державне управління розвитку транзитивного простору», «функції державного управління розвитку транзитивного простору», «механізми державного управління розвитку транзитивного простору України».

Розвиток будь-якої сфери має здійснюватися у відповідності з певними нормами, під якими розуміються визначені параметри, встановлені вимоги. Вони забезпечують встановлення відповідності між очікуваними показниками розвитку та існуючими. Норми мають переорієнтовувати українську громадськість на європейські стандарти життя. У контексті розвитку транзитивного простору України доцільно виділити технічні, економічні, правові та політичні.

Окрім норм, важливу роль на процес формування методології державного управління розвитку транзитивного простору впливають парадигми, які є вихідними концептуальними схемами, своєрідними моделями постановки проблем, прийняті як зразок для вирішення дослідницьких завдань, що у своїй сукупності утворюють фундаментальну основу наукового знання [1, с. 105].

На сучасне українське державотворення впливає глобалізаційна парадигма, оскільки наша країна спрямована на розвиток європейського співробітництва; геополітична парадигма відіграє також важливу роль у розвитку країни, оскільки враховує політичні, економічні та географічні чинники; демократична парадигма пов'язана з плюралізмом думок. Військові події на Україні актуалізують роль їх розв'язання у найкоротший час. Наша держава функціонує у світі, що динамічно розвивається в економічному, інформаційному, технічному, військовому аспектах тощо. Водночас розвиток України здійснюється за певними запланованими напрямками та непередбачуваними зовнішніми та внутрішніми впливами, що посилює роль синергетичної парадигми, яка здатна враховувати всі вищезазначені явища. Системно-синергетична парадигма враховує глобалізаційні, демократичні тенденції та військові події і здатна інтегрувати ці впливи у нову якість, що забезпечить прискорений розвиток транзитивного простору України.

Розвиток транзитивного простору має здійснюватися під впливом цінностей, що позначають значимість предметів оточуючого світу для людини. На нашу думку у контексті розвитку транзитивного простору доцільно виділити політичні, соціальні, правові та економічні цінності.

Формування та розвиток транзитивного простору потребує визначення напрямів трансформаційних перетворень, що мають здійснюватися за визначальною теорією, яка в узагальненому вигляді синтезує практичну діяльність, описуючи, пояснюючи та прогножуючи функціонування об'єкта науки.

Науковці зазначають, що розвиток транзитивної держави та суспільства неодмінно пов'язаний з модернізацією. Теорія модернізації – теорія, що

розглядає модернізацію як складний глобальний процес, який відбувається в усіх ключових сферах життєдіяльності суспільства і характеризується структурно-функціональною диференціацією та утворенням відповідних форм інтеграції [2, с. 700].

Кожна теорія має право на існування. Проте найбільш прийнятною у контексті розвитку транзитивних перетворень є теорія модернізації, оскільки згідно з нею вважається, що усі країни можуть розвиватися незалежно від політичного та економічного становища.

Реалізація методології державного управління розвитку транзитивного простору потребує застосування спеціальних методів державного управління, під якими доцільно розглядати засоби практичної реалізації завдань та функцій виконавчої діяльності органів управління, або інакше спосіб здійснення управлінських функцій, впливу суб'єкта управління на об'єкт. До методів державного управління слід віднести правові, економічні, адміністративні та психологічні.

Підсумовуючи, удосконалення державної політики розвитку транзитивного простору потребує формування відповідного методичного забезпечення, зокрема, визначення провідної теорії, цінностей, норм, принципів та удосконалення понятійно-категоріального апарату та реалізація їх на практиці.

Формування європейської України повинно здійснюватися на основі розробленого методичного забезпечення розвитку транзитивного простору, яке здатне гарантувати досягнення бажаних показників за всіма пріоритетними напрямками діяльності держави. Перспективою подальших наукових досліджень є вивчення ролі системно-синергетичної парадигми у розвитку транзитивного простору України.

Список використаних джерел:

1. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. – Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, К., 2005. – 254 с.
2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К.: НАДУ, 2010. – 820 с.